

الْتَقْدِیْرِ فی لَیْلَةِ تِسْعَ عَشْرَةِ وِ الْإِبْرَامِ فی لَیْلَةِ إِحْدِی وِ عِشْرِین وِ الْإِمْضَاءِ فی لَیْلَةِ ثَلَاث وِ عِشْرِین.

مقتدرات در شب نوزدهم تعیین ، در شب بیست و یکم تأیید و در شب بیست و سوم ماه رمضان امضا می‌شود.

الکافی، ج ۴، ص ۱۵۹

رئیس شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه

در جهاد تبیین

حقایق اسلام را باید بیان کنیم

«جهاد تبیین» موضوعی است که ماه‌های اخیر در بیانات امام خامنه‌ای بارها مورد تأکید

و اشاره قرار گرفته است و رهبر انقلاب اسلامی، ابعاد مختلف آن را توصیف کرده‌اند.

«جهاد تبیین» یک فریضه است. «جهاد تبیین» یک فریضه قطعی و یک فریضه فوری است و هر کسی که می‌تواند [باید اقدام کند].» [۱۴۰۰/۱۱/۱۹]
خطابی عمومی است که همه افراد جامعه در جنگ رسانه‌ای دشمن علیه حقایق انقلاب اسلامی مخاطب آن هستند و می‌توانند ایفای نقش کنند؛ اگرچه مسئولان در این زمینه وظایف سنگین‌تری بر دوش دارند. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، بر همین اساس در سلسه یادداشت‌ها و گفت‌وگوهایی

به بررسی این موضوع می‌پردازد. آنچه در ادامه می‌خوانید

گفت‌وگویی با آیت‌الله حسینی بوشهری، رئیس شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه است

که به بررسی موضوع «جهاد تبیین» در معارف اسلامی پرداخته است.

در این حوزه دارد؟

● خیلی از مسائل و حقایق دینی هست که به گوش جامعه نخورده؛ موقعی که ما می‌خواهیم مطلبی را مطرح کنیم، باید ببینیم که آن مطلب را در چه قالبی بریزیم و چه نکته ناکفته‌ای از مسائل دینی را برای مردم بیان کنیم.
الآن سطح آگاهی مخاطبان و جامعه ما یکسان نیست. بعضی درجه آگاهی بالاتر و بعضی درجه آگاهی متوسط و بعضی هم درجه آگاهی پایین‌تری دارند. موقعی که انسان نسبت به زوایای مختلف معارف دینی دارای دانش و معلومات ارزشمندی باشد، وقتی برای کسانی که از آن مسائل آگاهی ندارند، بحث‌های اعتقادی، غیراعتقادی و دانش‌های دینی را مطرح می‌کند، آن‌ها احساس می‌کنند که این سخن جاذبه‌دار است؛ مخصوصاً اگر در قالبی نو با ارائه نو مطرح شود، جامعه سعی می‌کند، بپذیرا شود و خود این کمک می‌کند. هرچه ما درجه آگاهی و شناخت مردم را بالاتر ببریم، آن شبهات نمی‌تواند در ذهن و فکر مخاطب ما نفوذ کند و او را تحت‌تأثیر قرار بدهد.

ه رهبر انقلاب در دیدار ۱۹ اسفند با خبرگان فرمودند: «جهاد تبیین» بناووری در بخش نرم‌افزاری و متکی به معارف و مفاهیم عالیه اسلامی ممکن است. نسبت بین این روش‌ها با «جهاد تبیین» چه خواهد بود؟

● «جهاد تبیین»، وسیله‌ای برای بیان محتوایی است که به‌صورت یک حرکت نرم انجام می‌شود. اینجا بحث جنگ و ابزار سخت در کار نیست. ما چه بخواهیم، محتوای نامناسب دشمن را برای مخاطب تبیین کنیم و چه بخواهیم، محتوای خودمان را به مخاطب منتقل کنیم، هر دو به‌صورت کار نرم‌افزاری است؛ یعنی گاهی از زبان و گاهی از رفتارمان کمک می‌گیریم و این را برای مخاطب تبیین می‌کنیم. پس تبیین متعلق نیاز دارد؛ متعلقش عبارت است از آن محتوایی که ما می‌خواهیم به مخاطب‌مان منتقل کنیم.
ه در «جهاد تبیین» کدام یک از مفاهیم و موضوعات در اولویت قرار دارند؟

● کل اسلام عزیز ما نیاز به تبیین دارد. یک روزی نبی گرامی اسلام ﷺ مبعوث به رسالت شد و بعد سلسله مسائلی را که لازم می‌دانست، مطرح کرد. در حقیقت، این کار تبیین و بیان دین هست. وقتی دشمنان در درازمدت احساس کنند که این انقلاب بعد قوی خواهد داشت و افکار عمومی را تحت‌تأثیر خود قرار خواهد داد، این‌ها وادار به عکس‌العمل می‌شوند و یک‌سری مسائل ناحق را در قالب حق مطرح می‌کنند. اینجا پیامبر ﷺ علاوه بر آن تبیین ظاهری که در بیان رسالت خود داشته، باید جهاد تبیینی هم داشته باشد تا طراحی‌ها و برنامه‌ریزی‌های آن‌ها را خنثی کند و مسائل دین و رسالت بعثت را زلالت‌ر، صاف‌تر و پاک‌تر برای جامعه مطرح کند. این راجع به آغاز بعثت است. از آغاز بعثت تا زمان ما، پیغمبر ﷺ می‌گوید: خدا هست، بعد دشمنان می‌آیند و چیز دیگری را در مقابل خدا مطرح می‌کنند که سعی می‌کنند، با جلوه دادن آن امر ناحق در مقابل توحید، این اثر حرکت توحیدی را از جامعه بگیرند. پیغمبر ﷺ ضمن اینکه رسلانش را تبیین می‌کند، باید مواظب باشد که از ناحیه دشمن چه عکس‌العملی نشان داده می‌شود. هدف آن عکس‌العمل این است که آنچه پیغمبر ﷺ تبیین کرده، از بین ببر. پیغمبر ﷺ باید هم‌زمان دو کار را انجام دهد تا رسالت تبلیغی‌اش با موفقیت همراه باشد.

ما الآن از چند جهت نیاز به تبیین داریم؛ یک جهت راجع به اصل مبانی و مسائل دینی است. خیلی از مردم و جهانیان آن شناخت لازم را از اسلام ندارند. بعضی‌ها هم تقصیری ندارند، عده‌ای آمدند و آن‌گونه که خودشان

برادرم آیا بخاطر آمادگی برای این مجلس، به‌اندازه‌ای که شایسته است، تلاش نموده و از رستگاران خواهی شد یا با غفلت خود این فرصت را از دست داده و از جمله ورشکستگان خواهی بود؟ یقین داشته باش اگر از این کرامت غفلت کرده و با کوتاهی خود آن را از بین ببری در روز قیامت، به حسرتی دچار می‌شوی که آتش جهنم و عذاب دردناک در مقابل آن کوچک است.

المراقبات/ ۲۹۳

<div> </div> 	 	<div> </div>
 	 	

<div> </div> 	 	<div> </div>
 	 	

<div> </div> 	 	<div> </div>
 	 	

خواستند، اسلام را برای جامعه تبیین کرده‌اند. آن‌هایی که الآن اسلام را این‌گونه دریافته‌اند، شاید با ما هیچ‌گونه دشمنی و عداوتی هم نداشته باشند؛ اما از ناحیه تبیین اسلام و از طرف کسانی که نگاه اسارمی ما را نداشتند، دچار بدفهمی شدند. با فهم خودشان را مطرح کردند یا خواستند، یک اسلام انحرافی را به دیگران منتقل کنند. ما باید در اینجا «جهاد تبیین» داشته باشیم و روشنگری کنیم. باید به چنین افرادی که الآن دچار این مشکل شدند، بگوییم که اسلام واقعی این است. البته گاهی هم خود رقیب ما به جنگ ما آمده و ما هرچه را که مطرح کردیم، آن نقطه مقابلش را مطرح کرده است. ما باید در مقابل آن‌ها هم موضع داشته باشیم و تبیین کنیم.
ما ۴۳ سال قبل در این کشور انقلاب انجام دادیم که این انقلاب، یک رسالت و برنامه مخصوص داشت و مخاطب انقلاب هم مردم ما و جهانیان بودند. مردم باید بدانند، اسلام این است. این انقلاب ریشه در معارف اسلامی و بعثت و عاشورا دارد. عده‌ای ممکن است، تحت‌تأثیر افرادی قرار گرفته و فهم دیگری از اسلام داشته باشند. ما باید برای آن‌ها و کسانی که از موضع عناد در مقابل ما ایستاده‌اند، روشنگری کنیم. ما باید به مردم بگوییم که آنچه آن‌ها می‌گویند واقعیت نیست. کشورهای مستکبر با رسانه‌هایی که در اختیار دارند، علیه ملت ما جنگ رسانه‌ای و ترکیبی در بعد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی راه انداختند. ما ناگزیریم در «جهاد تبیین»، همه این مسائل را به جامعه بگوییم که این، کار دشمن است و حقیقت انقلاب ما این است.

ه در دیدار اعضای مجلس خبرگان در ۱۹ اسفند، این بحث هم مطرح شد که «جهاد تبیین» باید راه پیشرفت و تعالی مادی ملت‌ها را از بیراهه‌ها و کج‌راه‌ها جدا کند. این مسیر باید دارای چه ویژگی‌هایی باشد؟

● ما موقعی موفق می‌شویم که سیمای حق را آن‌گونه که هست، جلوه دهیم و سیاه‌نمایی‌ها را آن‌گونه که هست، تبیین کنیم تا جامعه راه سعادت خود را پیدا کند. کج‌فکری‌ها و کج‌روی‌ها، به انحراف کشیدن آحاد جامعه، نرسیدن جامعه به آن سعادت موردنظر و… همه ناشی از عدم تشخیص راه حق است؛ مثلاً شخصی حق را اشتباه گرفته و غرضی هم ندارد؛ چون از اول از اصالت واقعی برخوردار نبوده یا تحت‌تأثیر یک‌سری افکاری قرار گرفته و آرام‌آرام این افکار برای او نهادینه شده و در قالب دشمن ظاهر شده است. اگر ما سعادت این انسان را می‌خواهیم، باید این افکار را از ذهن او بیرون بیاوریم و او را از دشمن مکتب حق، تبدیل به یک دوست کنیم. همان تعبیری که امام صادق علیه السلام در زیارت اربعین نسبت به امام حسین علیه السلام دارد. ایشان می‌فرماید: «خدا! حسین‌بن‌علی علیه السلام خون داد تا بندگان تو را از جهالت و نادانی و از حیرت و سرگردانی و گمراهی نجات دهد.» زمان امیرالمؤمنین علیه السلام یک تبلیغی انجام دادند و گفتند که حضرت اهل نماز و عبادت نیست. بعد که مردم شام شنیدند، علی علیه السلام در مسجد کوفه و در حال نماز به شهادت رسیده، ناباورانه گفتند: مگر علی علیه السلام هم اهل نماز بوده؟! دشمن این چنین روی افکار عمومی کار کرده بود.

در زمان قیام حسین‌بن‌علی علیه السلام که ایشان فرزند امیرالمؤمنین علیه السلام و فاطمه زهرا علیه السلام و فرزند پیغمبر صلی الله علیه و آله هست و در حقیقت مدافع دین خداست، ایشان را به‌عنوان یک خارجی و یزید را به‌عنوان جانشین پیغمبر معرفی و مطرح کردند. ببینید چقدر واقعیت‌ها جابه‌جا شده است. ایشان آمده بودند، با قیامش از روی جهالت و گمراهی مردم و کسانی که سخت تحت‌تأثیر

۳. ● ایجاد زمینه ادامه تحصیل غیرحضوری؛ با توجه به اینکه طلاب عزیز سفیران، ظرفیت و آمادگی درخور ستایشی جهت خدمت در امر تبلیغ و ترویج معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام دارند و به‌سرعت مشغول خدمت در این رسالت عظیم می‌شوند، مطالبه انباشته‌ای نسبت به امکان ادامه تحصیل غیرحضوری مانند دیگر طلاب عزیز دوره‌های جاری در مقاطع بالاتر را داشتند که این مهم نیز، به‌فصل خدا برای آنان مهیا شده است.
۴. ● اعتباربخشی به مدارک؛ یکی دیگر از مطالبات طلاب سفیران هدایت، مسئله اعتباربخشی بیشتر به مدارک تحصیلی این برنامه آموزشی بود؛ چراکه با توجه به

اخبار خوش سخنگوی مرکز مدیریت حوزه برای طلاب سفیران هدایت

تعمیق محتوای آموزشی تا اعتباربخشی به مدارک

درسی اصلی سفیران هدایت که هدف از آنها ایجاد و ارتقای مهارت‌های آموزشی، پژوهشی و تبلیغی طلاب معزز سفیران بوده است؛ مانند فضای مجازی، جریان‌شناسی و….

● ۲. تسهیل‌گری در تدوین و دفاع از رساله؛ یکی از مشکلات جاری طلاب عزیز سفیران هدایت در طی مدارج علمی، مسئله طولانی شدن اخذ موضوع نگارش پایان‌نامه و دفاع از آن بود که به‌همین منظور با توجه به اصلاحی‌که در آیین‌نامه آموزشی صورت گرفته است می‌باید طلاب عزیز پس از گذراندن یک دوم واحدهای آموزشی، نسبت به اخذ موضوع پایان‌نامه اقدام کنند و این در حالی است که در گذشته صرفاً پس از اتمام همه واحدهای آموزشی می‌توانستند، موضوع پایان‌نامه را دریافت کنند که این خود، به‌صورت طبیعی مدت دوره آموزش را طولانی‌تر می‌کرد؛ ولی با تغییر صورت‌گرفته، طلاب گرامی می‌توانند تا پایان واحدهای درسی، بخش اعظمی از رساله را نیز به نگارش درآورند.

دغدغه‌های مجریان امر و به‌ویژه طلاب و اساتید مدارس

سفیران مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در نتیجه طی این چند سال و با حمایت شورای عالی، اقدامات ذیل به‌منظور ارتقای کمی و کیفی خدمات آموزشی، پژوهشی و تربیتی سفیران هدایت صورت گرفته است:

۱. ● تعمیق محتوایی؛ برای تعمیق محتوایی برنامه آموزشی سفیران هدایت سه رویداد کلان مورد توجه و پیگیری قرار گرفت که عبارتند از:

الف) تغییر و اصلاح برنامه درسی با معرفی منابع جایگزین و گنج‌اندان واحدهای آموزشی جدید متناسب با اهداف و کارویژه‌های سفیران که تأثیر معناداری در غنای محتوای ادبی، فقهی اصولی و نیز آشنایی بیشتر با تاریخ و فرهنگ ایران و انقلاب اسلامی داشته است؛

ب) اولویت دادن به متون آموزشی معیار حوزه‌های علمیه؛

مانند کتاب سیوطی در علم‌نحودر کنار کتاب مبادی؛

ج) تعریف واحدهای مهارتی اقتصادی در کنار برنامه

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا برته سخنگوی مرکز

مدیریت حوزه‌های علمیه، از برنامه‌های حوزه برای طلاب سفیران هدایت به‌خصوص در زمینه تعمیق محتوایی، تسهیل‌گری در تدوین و دفاع از رساله، ایجاد زمینه ادامه تحصیل غیرحضوری و اعتباربخشی به مدارک خبر داد.

تفصیل اظهارات سخنگوی حوزه به این شرح است:

نظام آموزش سفیران هدایت که در کنار نظام جاری آموزشی حوزه و با تصویب شورای عالی حوزه‌های علمیه، در حال اجراست، یکی از ابتکارات و نوآوری‌های هدفمند و کاربردی حوزه علمیه در راستای ترویج و نشر معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام و خدمت به مردم عزیز ایران اسلامی است.

به‌طور طبیعی و مانند هر نظام مترقی آموزشی، پژوهشی و کاربردی، بعد از چند دهه اجرای برنامه سفیران هدایت، نظام آیت‌الله اعرفی مدیر حوزه‌های علمیه و هم‌ معاونت آموزش، جلسه کارشناسی با حضور مدیران و دست‌اندرکاران مدارس سفیران هدایت برگزار شد و

- سال بیستم
- شماره ۷۰۵
- دوشنبه ۲۹ فروردین ۱۴۰۱
- صفحه ۳۰۰۰ تومان

<div><ul style="list-style-type: none">
صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: محمدرضا برته
سردبیر: رضا‌تعلی عزیزی
با همکاری هیأت تحریریه
تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • شماره: ۳۲۹۰۰۵۳۳ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
امور هنری: سید امیر سجادی
کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۱۵
</div>

<div> </div> 	 	<div> </div>
 	 	

غلامرضا سازگار

ماه زمزم، قبله ی کعبه، کجا دورت بگردم

در حرم یا مروه یا کوه صفا دورت بگردم

سر به قربانگه برم تا جان کنم قربانی تو

روی در مشعر کنم یا در منی دورت بگردم

در کنار جبر زیر نادان گریم زهجرت

یا که آیم در مقام و با دعا دورت بگردم

از خَجَر گیرم سراغت یا که از رکن یمانی

یا کنار زادگاه مرتضی دورت بگردم

لب بشویم از گلاب و سوره ی اقرآ بخوانم

در جوار مگه یا غار حرا دورت بگردم

روی آرم در مدینه بر سر قبر پیمبر

یا که برگرد مزار مجتبی دورت بگردم

سوی شهر کاظمین آیم و یا یویم نجف را

یا کنم چون نی نوا در نینوا دورت بگردم

همچو جابر پیرهن را جامه ی احرام سازم

دور قبر خامس آل عبا دورت بگردم

سالها دور تو گشتم ماه رویت را ندیدم

تا ببینم ماه رویت را کجا دورت بگردم

سینه دارالزهد و قلمبر را کنم دارالولایه

در حریم قدس مولایم رضا دورت بگردم

ای خوش آن روزی که رو آرم به صحن عسکرتین

تا که در سراب شَرَمَن را دورت بگردم

«میثم» از خون جگر بر صفحه ی صورت نوشته

عمر طی شد یوسف زهرا بیا دورت بگردم

بودند و به جنگ حسین‌بن‌علی آمدند، پرده بردار. خیلی از سخنان حسین‌بن‌علی علیه السلام در روز عاشورا «جهاد تبیین» بود؛ یعنی نشان داد که دشمنان، شما را تا به اینجا رساندند و اگر حق را می‌خواهید، از زبان من که فرزند پیغمبر بشنوید؛ لذا آن روز نشانه‌های پیغمبر صلی الله علیه و آله در بعد اثباتی را نشان داد؛ اینکه جایگاه من یک جایگاه بیان حق و بیان دین است و آنچه به شما یاد داده‌اند، وارونه جلوه دادن اسلام و حقیقت دینی است. در واقع، حسین‌بن‌علی علیه السلام می‌خواست، بشریت را نجات دهد و آن‌ها را بر سرچشمه سعادت و کمال برساند.

ه رهبر انقلاب در همین دیدار، بحثی در این‌باره داشتند که اگر «جهاد تبیین» به‌درستی صورت نگیرد، دنیامداران دین را وسیله هوس و شهوت‌رانی خود قرار می‌دهند. این گزاره با چه مصادیقی در تاریخ اسلام قابل تبیین است؟

● در تاریخ اسلام به‌خصوص در دوران خلفای اموی و عباسی، به‌نام دین بر مردم حکومت کردند. بعضی از کارگزاران دوران معاویه، صبح با حالت مستی به نماز می‌آمدند و به‌ظاهر نشان می‌دادند که حاکمشان اهل نماز است و خودشان در پرتوی دین به‌کام‌جویی‌ها و لذت‌های خود می‌رسیدند. تا اذان صبح، مشغول شرب خمر و مستی بودند، صبح به حاکم خبر می‌دادند که امام جماعتی، برو مسجد و نماز بخوان! بعد او به مسجد می‌آمد و با حالت مستی نماز دو رکعتی را چهار رکعتی می‌خواند؛ یعنی برای اینکه جامعه علیه چنین زمامداران خودکامه‌ای شورش و اعتراض نکند و مردم احساس کنند که آن‌ها جانشینان پیغمبر صلی الله علیه و آله هستند، ظاهر اسلام را حفظ می‌کردند؛ ولی در حقیقت از دین برای دنیای خود هزینه می‌کردند؛ یعنی دین را وسیله‌ای برای دنیایشان قرار می‌دادند. حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: «حصنوا الدین بالدنیا و لا تحصنوا الدنیا بالدین»؛ یعنی دنیا را سپر قرار دهید تا دین حفظ شود، نه دین را سپر قرار دهید تا دنیا حفظ شود. اگر احیاناً «جهاد تبیین» از بین برود، عده‌ای به جای اینکه دنیا را سپر حفظ دین قرار دهند، دین را سپر حفظ دنیا قرار می‌دهند و بر گرده مردم مسلط می‌شوند.

نویا بودن این نظام آموزشی نسبت به برنامه جاری حوزه‌های

علمیه، برخی از نهادها اطلاع کافی از کم و کیف آن نداشتند و گاهی، مشکلاتی برای طلاب فارغ‌التحصیل به‌منظور جذب و یا فعالیت در برخی نهادها ایجاد می‌شد که تحت عنایات حضرت ولی عصر ارواحنا فداء، دو تدبیر جدی در این خصوص صورت پذیرفته است:

ه عنوان دقیق رشته آموزشی سفیران هدایت به‌عنوان یکی از برنامه‌ها و رشته‌های آموزشی مصوب ثبت و در این خصوص نیز اطلاع‌رسانی لازم صورت گرفته است و بر همین اساس، عنوان دقیق رشته «تبلیغ و معارف اسلامی» در مدرک دانش‌آموختگان این نظام آموزشی ثبت می‌گردد.
ه اقدام دیگر در این خصوص، انجام مکاتبه با نهادهای ذریبط به‌منظور معرفی جایگاه ارزشمند مدارک تحصیلی این نظام آموزشی بوده است.

ه. ● با توجه به فروکش کردن بلیه کرونا و نیز برنامه ابلاغی ستاد ملی مبارزه با کرونا برای مواجهه هوشمند با این بیماری و همچنین مطالبات مردمی برای بهره‌مندی از فیض حضور خادمان مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام، تدابیری برای انجام وظیفه رسالت تبلیغی و فرهنگی فارغ‌التحصیلان این برنامه آموزشی اندیشیده شده است که ان‌شاءالله به زودی اطلاع‌رسانی لازم در این خصوص صورت خواهد گرفت.